

ROZVOD

© Zdeňka Králíčková, 2007

PRAMENY

➤ hmotněprávní

- zák. č. 94/1963 Sb.,
o rodině
- zák. č. 91/1998 Sb.
tzv. velká novela

➤ procesněprávní

- zák. č. 99/1963 Sb.,
občanský soudní
řád

OBEČNÁ ÚPRAVA

§ 24 ZOR

- princip: kvalifikovaný rozvrat
- soud zjišťuje kvalifikovaný rozvrat
- soud zjišťuje příčiny kvalifikovaného rozvratu
- na rozvod není právní nárok
- rozvod znamená pouze změnu statusu

kvalifikovaný rozvrat

- § 24 odst. 1 ZOR

- „Soud může ... rozvést ...
  - manželství tak **hluboce a trvale rozvráceno**,
  - ... **nelze očekávat obnovení manželského soužití**; ...

- **objektivní stav**

příčiny rozvratu

- § 24 odst. 1 in fine ZOR
- „... bere přitom v úvahu příčiny rozvratu manželství.“
- aby mohly být příčiny rozvratu vzaty v úvahu a uvedeny v odůvodnění rozsudku, musí být zjištěny
- příčiny: objektivní i subjektivní

ROZVOD S KLAUZULÍ PROTI TVRDOSTI - § 24b ZOR

- „Návrhu na rozvod ...soud nevyhoví ...“
- kvalifikovaný nesouhlas žalovaného:
  - na rozvratu manželství se porušením manželských povinností převážně nepodílel
  - rozvodem by mu byla způsobena zvláště závažná újma
  - mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství
- ochrana před rozvodem není absolutní
  - odluka alespoň tři roky
  - ochrana ve sféře majetkové: výživné, SJM

TZV. SMLUVENÝ ROZVOD

§ 24a ZOR

- „Soud nezjišťuje příčiny rozvratu a manželství rozvede ...“
- příčiny rozvratu se netvrdí a nedokazují
- kvalifikovaný rozvrat se presumuje
- na rozvod je právní nárok
- důsledky rozvodu:
  - nejen statusové,
  - ale komplexní a konečné vypořádání

předpoklady tzv. smluveného rozvodu

- manželství v délce 1 roku
- odluka v délce 6 měsíců
- shoda nejen o rozvodu (žaloba a souhlas),
- ale i o vypořádání (smlouva):
  - majetku (SJM)
  - bydlení
  - a fakultativně stanovení výživného rozvedeného manžela

Rozvod rodičů s nezletilými dětmi

➤ § 25 ZOR

- relativní zákaz rozvodu
- dokud soud péče o nezletilé nerozhodne o úpravě poměrů k nezletilým dětem pro dobu po rozvodu
- výchova, výživa, styk
- dítě je účastníkem řízení, musí být zastoupeno kolizním opatrovníkem
- lze spojit s řízením dle § 50 ZOR (odluka rodičů)

➤ § 24 odst. 2 ZOR

- absolutní zákaz rozvodu
- klauzule proti tvrdosti
- rozpor se zájmy nezletilých dětí daný zvláštními důvody
- musí uvádět žalovaný manžel - rodič rozvodu se bránící
- dítě není účastníkem řízení o rozvod, není zastoupeno kolizním opatrovníkem

výchova

§ 26 ZOR

- individuální
  - společná
  - střídavá
-
- výchovná způsobilost rodiče
  - zájem rodiče
  - zájem dítěte
  - kontinuita výchovy

výživa

§ 85 a násl. ZOR

zásady:

- právo dítěte na stejnou životní úroveň jako rodiče
- nikoli spotřební charakter (úspory)
- rodič zaměstnanec
- rodič podnikatel
  - domněnka příjmu
  - tezaurace výživného
- rodič nezaměstnaný
- rodič ve výkonu trestu
- rodič sociálně potřebný

styk

§ 27 ZOR

➤ právo dítěte na kontakt s oběma rodiči

- fakultativní
- omezení
- zákaz

➤ bránění ve styku

- opakované a bezdůvodné
- změna poměrů a nové rozhodnutí

➤ právo dítěte na kontakt s prarodiči a sourozenci

PROCESNÍ ASPEKTY ROZVODU

- řízení sporné
- žaloba: jeden z manželů
- strany: manželé
  - žalobce a žalovaný
- příslušnost: § 88 c) o.s.ř.
- vyloučeny mimořádné opravné prostředky

Procesní aspekty rozvodu rodičů s nezletilými dětmi

- rozhodování o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu
- § 176 o.s.ř.
- řízení nesporné
- návrh: rodiče dítěte, ex offo
- účastníci: rodiče a dítě
  - „zůstáváme rodiči“ – § 24a ZOR: obligatorní dohoda
  - participační práva dítěte
  - kolizní opatrovník
- příslušnost: § 88 a) o.s.ř.
- účinnost: právní moc rozsudku o rozvod

DŮSLEDKY ROZVODU

➤ statusové

- § 24, 24b, 24a

➤ majetkové

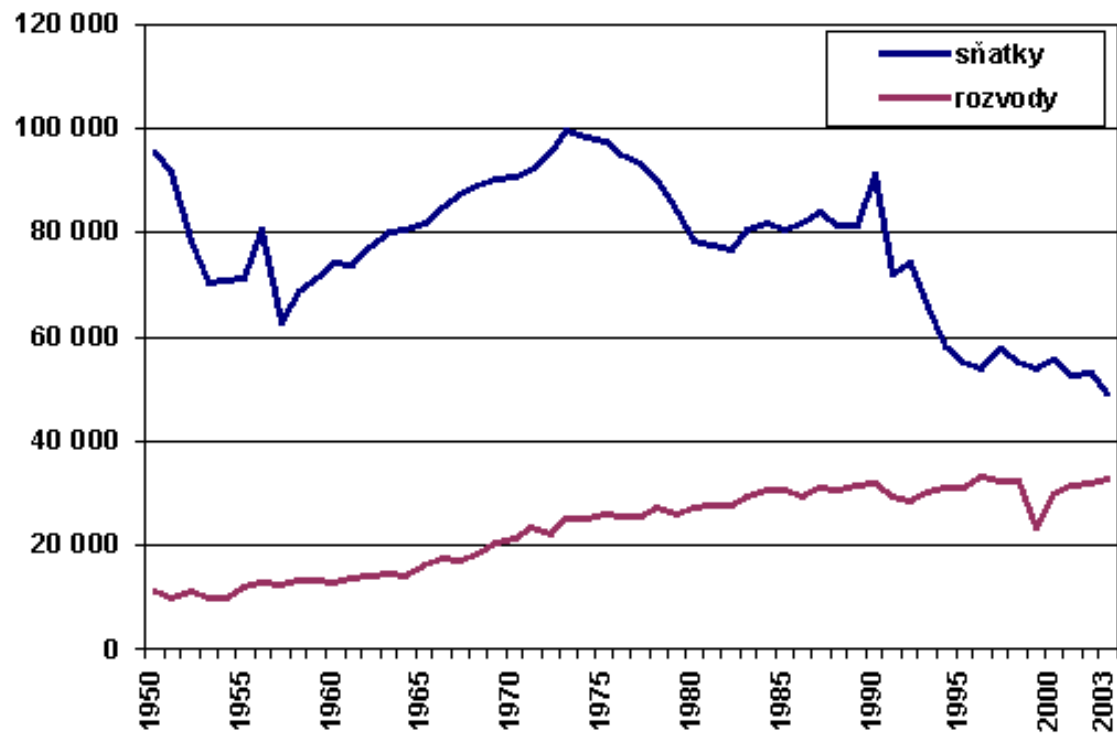
- § 24a:
rozvod = komplexní a
konečné řešení
- § 24, § 24b
nutnost následného
majetkového
vypořádání

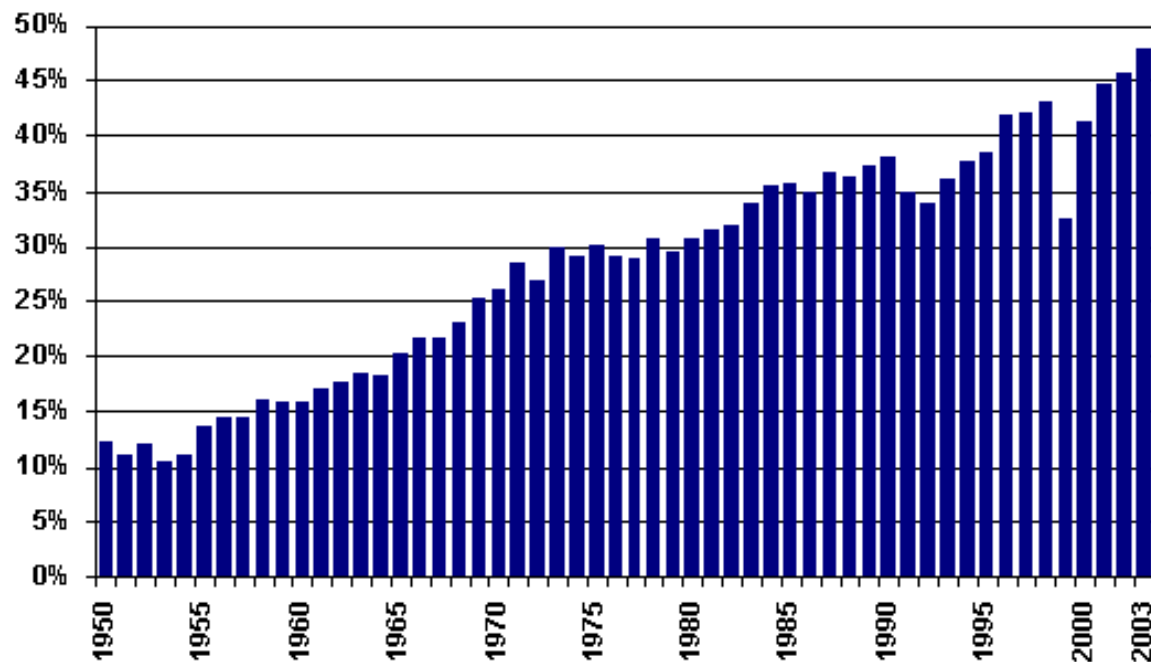
vybrané statistické údaje

- Český statistický úřad
- www.czso.cz

Sňatky a rozvody v letech 1950-2003

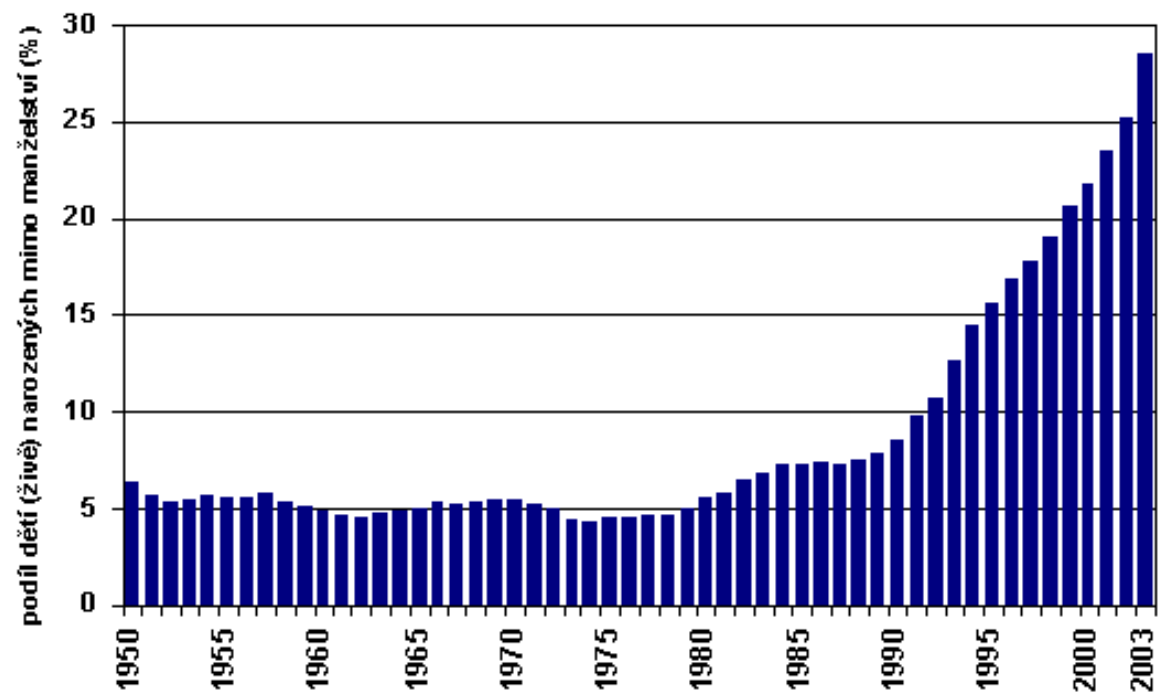

Úhrnná rozvodovost^{*)} v letech 1950-2003

*) Podíl manželství končících rozvodem za předpokladu zachování intenzit rozvodovosti podle délky trvání

Podíl dětí narozených mimo manželství v letech 1950-2003

... de lege ferenda

rodinné právo jako součást nového
občanského zákoníku
část II.

➤ www.justice.cz

ROZVOD dle návrhu

- princip: kvalifikovaný rozvrat (§ 622/1)
- zjišťování příčin
- návrh jednoho nebo obou manželů
- klauzule proti tvrdosti (§ 622/2)
- doporučení mediace (§ 623/2)
- tzv. smluvený rozvod (§ 624)
  - bez zjišťování rozvratu a jeho příčin
  - společný návrh manželů nebo návrh jednoho a připojení se druhým z nich
  - 1 rok manželství, odluka 6 měsíců
  - smlouvy: majetek, bydlení a výživné nesvéprávné děti